

VAHY () (2)

(...dünden devam)

Âyette gösterilen birinci çeşit vahy, Allah'ın, kulunun kalbine attığı düşünce(ilhâm)dır. "İşte âlemlerin Rabbi'nin elçisi Cibrîl (Allah'ın selâmı üzerine olsun), kalbime şöyle üflledi: 'Hiçbir can rızkını tüketmeden ölmez. Rızkı gecikse de (sonunda) eline geçer.' O halde Allah'tan korkun, rızkı güzel arayın. Rızkın gecikmesi, sizi, Allah'a isyân olacak biçimde rızık kazanmaya sevk etmesin. Çünkü Allah'ın katında olan, ancak O'na itâatle elde edilebilir." (et-Terğîb ve't-Terhîb: 2/535. Bezzâr ve Hâkim rivâyet etmişlerdir. Benzeri için bak: İbn Mâce, Ticâret: 2) meâlindeki hadîs bu tür vahye işaret etmektedir.

Güzel rüya da bu tür vahiydendir. Peygamber (s.a.v.) ilk zamanla-rında böyle güzel ru'yâ şeklinde vahiy alırdı. Gördüğü her ru'yâ, sabah aydınlığı gibi net çıkardı. Hz. İbrâhîm'in rüyada çocu-ğunu kestiğini gör-mesi de böyle bir vahiy idi.

Ağaçtan Mûsâ'ya: "Ey Mûsâ ben, evet ben senin Rabbinim, pabuçlarını çıkar, çünkü sen Mukaddes Vâdî 'de, Tuvâ'dasın." (Tâ-hâ: 12) sesinin gelmesi, ikinci çeşit vahye misaldir. Yüce Allah, Tûr-i Sînâ 'da da Mûsâ 'ya görünmeden hitâbetmiş Mûsâ 'nın: "Rabbim, bana görün, sana bakayım" demesi üzerine Allah ona, kendisini göremeyeceğini söylemiştir (A'râf: 143).

Allah'ın, Cebrâîl'i veya herhangi bir meleği, bir insana gönderip buyruklarını duyurması da üçüncü çeşit vahiy oluşturur.

İlhâm şeklinde olan birinci vahiyde peygamber, kalbine bazı düşüncelerin doğduğunu bilir ama kendisinin dışında bir telkin edicinin farkında olmaz. İkinci çeşit vahiyde peygamber kendi zâtı dışında bir ses işitir, fakat sesin sâhibini görmez. Ancak kendisine hitâbedenin Allah olduğunu bilir. Üçüncü çeşit vahiy ise melek ile insan arasında ruhsal bir ilişki sonucudur. Peygamber, vahyedenin, kendi zâtı dışında bir varlık olduğunun bilincindedir.

Râğıb şöyle diyor: Vahyin aslı sür'atli işarettir. Sür'atli emr(iş)e, *emrun vahyun* denilir. Vahiy sentezsiz, soyut ses ile, işaretle ve yazı ile olabilir.

"Zekeriya

ma'bedden kavminin karşısına çıkıp onlara: 'Sabah akşam Rabbinizi tesbîh edin,' diye vahyetti"

(Meryem: 11)

âyetinde vahiy, Zekeriya

'nın, cemâatine işâret veya yazı ile anlatması şeklinde yorumlanır.

(devamı yarın..)